

[Hanne Severinsen]

Uddannelsesinstitutionerne skal holde op med at beskytte deres egne uddannelser og acceptere meritoverførsel. Derved kan vi så undgå, at de studerende skal begynde forfra, hver gang de skifter uddannelsessted. Jeg synes også, at Folketinget bør give bacheloruddannelsen en god chance for at være en af de måder, hvorpå man kan få nogle korte eller mellem-lange uddannelser.

Helt undgå adgangsbegrænsning kan vi jo nok ikke trods alle de fine ord, og det er jo også derfor, ministeren foreslår, at der kan være fri optagelse for nogle, mens der kan være ramkestyring for andre. Man bliver nok nødt til at have nogle centrale kriterier specielt for de meget lange sundhedsuddannelser; det kan jeg forstå at jeg er enig med hr. Frank Jensen om.

Det, som kan blive ventilen, der kan sikre, at det hele kan gå op, er spørgsmålet om åben uddannelse, som kan være det supplement, som får kabalen til at klares. I virkeligheden ville det være dejligt, hvis vi kunne have fuldstændig fri adgang, men på den ene side er ressourcerne begrænsede, og på den anden side må vi jo se i øjnene, at hvis man skal have helt ubegrænset frihed, må man også have ansvar og f.eks. finde sig i, at man ikke kan få noget job.

Der er, som det er blevet nævnt af andre, sket voldsomme produktivitetsforbedringer – og jeg er helt sikker på, at hr. Frank Jensen vil kalde det for forringelser – på de videregående uddannelser, men jeg vil nu gerne benytte lejligheden til at kvittere for, at det faktisk er lykkedes de videregående uddannelser at skaffe flere uddannelsespladser uden en tilsvarende udgiftsekspllosion.

Det kunne kommuner og amter godt tage ved lære af. Det er tankevækkende, at eksempelvis handelsskoler koster det halve pr. elev i forhold til gymnasier, hvor handelsskolerne jo altså er under staten og gymnasierne under amterne. Vi trænger nok også til at tage hul på en diskussion om, hvorvidt det kunne være muligt, at vi overførte uddannelseskroner fra folkeskole og gymnasium til de videregående uddannelser, der har så stærkt behov i de kommende år.

Ministeren foreslår et uddannelsesklippe-kort i lighed med et SU-klippe-kort, hvilket betyder, at en uddannelsessøgende kan sammen-

sætte sin uddannelse efter behov. Efteruddannelsesbehovet må først og fremmest løses via åben uddannelse, som bør tilbydes overalt, også på de tekniske skoler. Det, at der er lys i vinduerne på de danske uddannelsessteder om aftenen, bør være tegn på, at den voksne befolkning får efteruddannet sig, uden at vi derved kaster os ud i de milliardinvesteringer, som betalt frihed til uddannelse for alle ville være.

De videregående uddannelser trænger til ro, så de kan disponere. Flerårige budgetter, totalrammer og taxameterprincip er det eneste rigtige, men det skal så kombineres med en eller anden form for belønningsmekanisme, når det gælder forskning.

Der har været talt om grønthøstermetoder. Jeg tror, det er vigtigt, at man stadig væk bevarer sammenhængen mellem uddannelse og forskning, men ikke en totalt automatisk model. Derved kan man også opnå en styrkelse af grundforskningen. Men det kræver, hvad ministeren kalder en bæredygtig ledelse, det, som vi andre kalder, at vi burde se at få stoppet tyveårskrigen om styrelsesloven og få lavet en anden styrelseslov. Alle kritiserer den, men hidtil har ingen gjort noget ved det.

Nøgleordene må være frihed og ansvar. Det vil sige, at institutionerne efterhånden bør overgå til at være selvejende institutioner, hvor også en aftagerindflydelse på institutionens uddannelsespolitik kan blive varetaget. I dag har alle og ingen indflydelse. I stedet bør man skelne mellem samarbejdsorganer og styrelsesorganer. Det er klart, at TAP-personalet har krav på at blive hørt, specielt når det gælder det interne samarbejds-klima, og de uddannelsessøgende har krav på en langt større indflydelse på undervisningens indhold, men til gengæld er der også brug for en stærk ledelse, som kan skære igennem og sikre institutionens særlige profil.

I dag klager de studerende over, at de ikke har mulighed for at forhindre, at dårlige undervisere fortsætter år efter år for tomme bænke, mens gode undervisere har så overfyldte lokaler, at brandvæsenet indimellem må sige stop. Derfor skal studenterindflydelsen øges, og de skal have ret til at stemme med benene, som ministeren har kaldt det, nemlig ved at flytte til bedre institutioner, så der er håb om, at undervisningen får et tiltrængt løft.